

OBSAH

Udání slovních rýmů či rýmovníků je výrazně znevýhodněno a jejich využití množhem běžnější anglických zetařech. Jejich účelem bylo vždy sloužit slovesnému tvůrčímu hledáním vhodných slov; usnadnit mu tuto namáhavou práci tak, aby

Úvod /7
Zpracování /7
Jak používat slovník rýmů? /8

O rýmu, rýmovníku a rýmě (Ondřej Skovajsa) /11

Velký slovník rýmů /19

Vytvoření slovníku rýmů v dnešní době už není jen záležitostí literární, ale i jazykové problematiky. Neof. problematika se slovníky rýmů objevují tak, jak se objevují i v jiných oblastech jazyka. Jsou součástí obecnějších při vytváření například literární tvorby, ale i v oblasti vědy a techniky. Vytvoření slovníku rýmů v dnešní době už není jen záležitostí literární, ale i jazykové problematiky. Neof. problematika se slovníky rýmů objevují tak, jak se objevují i v jiných oblastech jazyka. Jsou součástí obecnějších při vytváření například literární tvorby, ale i v oblasti vědy a techniky.

Takto rozsáhlá datová základna (korpus SYN2005 obsahuje přes tři čtvrtě milionu různých lexémů, tj. slovníkových jednotek zahrnujících všechny tvary slova, a přes 1,7 milionu různých slovních tvarů) umožňuje vytvořit slovník rýmů, který je v porovnání s předchozími pokusy v tomto oboru několikastranně bohatší a nepoměrně lépe využitelný. Předkládaný slovník tak obsahuje přes 320 tisíc různých slovních tvarů zahrnutých k více než 15 tisícům různých slovních zakončení.

Pokryvát tak nejen běžnou slovní zásobu, ale také vady periferních slov, například termínů, neobvyklých vlastních jmen apod. Přitom tato slova nepocházejí

z jiného jazyka, mohou uživatel poskytnout zajímavou alternativu při volbě rýmového slova.

ZPRACOVÁNÍ

Slovník byl vytvořen automatickými nástroji na základě dat z korpusu SYN2005. Prvotním cílem bylo zjištění pravidlepodobné fonologické realizace jednotlivých tvarů (tedy prototypické výslovnosti bez osobitých rýmů konkrétního názvu či slova). U většiny českých slov je možné takovou realizaci na základě několika pravidel předpovědět (viz příloha 1, která popisuje způsob zjištění výslovnosti některých specifických písmen – grafémů, například *ch*, *g* apod.).

Věsta automatické analýzy bylo ověřeno přístupem k ruční kontrole dat a úpravě fonologické realizace pro frekventovanější slova cizího původu, jejichž výslovnost není jednoznačně odvoditelná z jejich grafické podoby. Zvýšení výslovnosti by se měla blížit podobě, která je obvyklá v češtině tak, aby bylo možné je zapojit do český psaného rýmovaného textu (ovšem s příslušnou rýmovou řadou zakončenou například *bratřem*, *Dědem*, *bratřem* – *Luňákem* – *Skalským* – *Jeronýmem* – *Lubomírem* – *Vladimírem*). Ostatním slovním bylo ponecháno výslovnost odvoditelná z jejich grafické podoby (nehledě na jejich realitou výslovnost), která může při jejich použití vést k efektu známému jako grafický rým. V mnoha případech ovšem není možné rozhodnout (česká výslovnost může být například *jsku* i *skiner*).

Dalším krokem byla identifikace shodných konců slova. Je zřejmé, že není možné vycházet ze seznamu zakončení českých slov s fixní délkou, například písmena. U některých takových zakončení bychom našli jen velmi málo slov (například *sk* končí jenom devět slov včetně vlastních jmen), v jiných případech by takové heslo obsahovalo tolik jednotek, že by bylo velmi nepřehledné a nepoužitelné (například slova zakončených na *sk* jsou slovy). Zvedli jsme proto takovou strukturu slovníku, která je založena na ve-